

Statsforvalteren i Nordland

Rapport 5/2021

Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje

Handlingsplanen for hubro

Årsrapport 2020

Tittel : Handlingsplanen for hubro. Årsrapport 2020
Dato : 04.10.2021
Forfatter : Magne Hestem
Rapportnummer : 5/2021
ISBN : 978-82-8429-005-8

2

Emneord : Hubro, *Bubo bubo*, truet art, handlingsplan og årsrapport
Utgiver : Statsforvalteren i Nordland
Antall sider : 9
Fotograf forsidebilde : Georg Bangjord

Innhold

1. Forord	3
2. Hubro kartlegges i store deler av landet.....	3
2.1 Vestfold og Telemark.....	3
2.2 Oppland	3
2.3 Hedmark	4
2.4 Rogaland	4
2.5 Sogn og Fjordane	4
2.6 Hordaland	5
2.7 Nordland	5
2.8 Trøndelag.....	5
2.9 Troms.....	6
2.10 Møre og Romsdal.....	6
2.11 Agder	6
2.12 Kartleggingene oppsummert	7
3. Overvåking	7
4. Hubrovern på linjenettet.....	8
5. Referanser	9

1. Forord

Miljødirektoratet utarbeidet i 2009 en nasjonal handlingsplan for hubro. Fylkesmannen i Nordland fikk det nasjonale koordineringsansvaret. Planen virket fram til 2013, før revidert utgave (faggrunnlag) ble sendt fra Fylkesmannen i Nordland til Miljødirektoratet i 2015. I løpet av 2020 kommer en handlingsplan for hubro i form av en revidert rapport.

Fra slutten av 1800-tallet gikk bestanden av hubro kraftig tilbake i Norge og hubroen er på den norske rødlista som sterkt truet (EN). Arten var tidligere en alminnelig hekkefugl i hele Norge opp til og med Troms, men har i dag en hovedutbredelse langs kysten fra Agder til Helgeland i Nordland. Siste bestandsestimat var på 451-681 par (Øien m. fl. 2014).

Handlingsplanen og utkastet til faggrunnlag lister opp mange tiltak som bør igangsettes for å bedre forholdene for arten, hvor hovedfokus er på kartlegging, overvåking og tiltak for å forhindre elektrokusjon (strømgjennomgang). Det er gjennomført flere prosjekter med midler fra handlingsplanen og det er tydelig gjennom de arbeidene at faktorer som byttedyrtilgang, arealendringer og miljøgifter også har påvirket bestandsutviklingen hos hubroen.

2. Hubro kartlegges i store deler av landet

I de siste seks årene har kartlegging av hubro i hovedsak skjedd fylkesvis i regi av de respektive fylkesmennene. Hovedfokus har for hele perioden vært knyttet til territorier med ukjent stedsfesting eller med for gamle data. Oversikten i dette kapittelet knytter seg til kartlegginger som er gjennomført med midler fra handlingsplanen. Det skjer både kartlegginger og overvåking utenom det som foregår gjennom handlingsplanen.

Lydopptakere har de senere årene vært med på å løfte kartleggingsarbeidet vesentlig. Nå er det mulig å få sjekket større og mer utilgjengelige områder, og samtidig få en sikrere verifisering av syngende individer. Derfor har mange fylker fått tilskudd til å kjøpe inn opptakere som kan stå ute lenge og gjøre gode opptak. Statens naturoppsyn har gjennomført en omfattende uttesting av opptakere og optimalisering av lydfilanalysene i etterkant.

2.1 Vestfold og Telemark

I 2020 ble det gjort opptak ved 15 lyttsteder i Vestfold og Telemark. Dette gav til sammen 5544 timer med lydopptak. Det ble ikke registrert aktivitet ved noen av lyttstedene i 2020. (Sørensen, 2021)

2.2 Oppland

Det ble besøkt 39 lokaliteter i løpet av 2020 og kartleggingen tok for seg både «aktive» og «gamle» lokaliteter. På syv av lokalitetene ble det benyttet lydopptak, noe som lettet arbeidet betraktelig. Roping ble registrert på 11 lokaliteter og det ble observert hunnfugl på to av disse. I tillegg ble det registrert hekking på én lokalitet med to unger i reiret. Det ble også observert hubro på en egnet lokalitet i Sør-Aurdal samt et område i Skjåk som ikke kan knyttes til noen bestemt lokalitet. Totalt ble det registrert hubro i tilknytning på 13 lokaliteter.

Etter 1980 kjenner kartleggerne til 73 lokaliteter med registrert hubro i fylket. På 15 lokaliteter har det ikke vært påvist aktivitet siden 1990 og disse er å regne som utgåtte. Det foreligger bare åtte sikre hekkefunn i perioden 1980 - 2020. Dette lave tallet skyldes antagelig i stor grad manglende prioritet på å oppsøke lokalitetene i hekketida, dvs. i ungeperioden sommer og høst (Opheim og Høitomt, 2020).

2.3 Hedmark

I 2020 ble det ikke foretatt kartlegginger i det som er gamle Hedmark fylke.

4

2.4 Rogaland

I kommunene Karmøy og Haugesund ble det kartlagt ved å ta utgangspunkt i tidligere registreringer i Viltbase sammen med intervjuer med lokale kjentfolk som har fulgt hubroen i de respektive områdene over tid. I kommunene Tysvær og Vindafjord ble det foretatt kartlegginger også ved hjelp av lydopptakere.

Totalt ble det undersøkt 33 lokaliteter i Rogaland. De siste ti årene har det vært registrert aktivitet i form av roping, hekking eller sportegn ved 24 av disse. For de resterende seks er status ukjent. I 2020 ble det registrert aktivitet ved 11 av lokalitetene, hvorav hekking i fem av disse. For flere av territoriene er eksakt posisjon til hekkeplass ukjent.

Det ble brukt fem lydopptakere ved til sammen fire lokaliteter. Ingen av disse gav positivt resultat, men det er ved noen av dem allikevel hørt roping av lokale kjentfolk også opp til 2020 og noen av områdene er trolig aktive territorier og tatt med som aktive under kartleggingen.

Det er trolig at områdene med ukjent status også kan være aktive i dag, men på grunn av manglende eller sporadiske undersøkelser kan dette ikke fastslås (Oddane, 2020).

2.5 Sogn og Fjordane

Kartleggingen i Sogn og Fjordane ble utført i stor grad ved hjelp av lydopptakere som ble utplassert på til sammen 30 lokaliteter med 74 ulike posisjoner. Dette gav til sammen 1887 timer med lydopptak, i snitt 21 timer/tre netter ved hver lokalitet. I tillegg ble det utført manuell lytting ved to lokaliteter. Totalt ble det undersøkt 32 lokaliteter i 2020 og det ble påvist aktivitet ved 12 av disse. Ved syv av de aktive lokalitetene ble det registrert par, hvorav to av dem med registrert unge.

Av de tidligere kjente hubroterritoriene i Sogn og Fjordane (område med mulig, påvist eller sannsynlig aktivitet etter år 2000) er nå 46 av 53 (87 %) blitt sjekket i felt etter 2008. I løpet av prosjektperioden er det registrert aktivitet i 17 områder hvorav fem av disse har kjent eksakt posisjon på reirhyll. Peiling av reirhyller legger beslag på mye kapasitet og det er derfor ikke blitt prioritert i 2020, men det er ønskelig å legge inn større satsning på dette fremover.

Selv om kunnskapsgrunnlaget for hubroterritorier er blitt betraktelig bedre er det ikke grunnlag for å øke det opprinnelige anslaget på 10-20 hekkende par i Sogn og Fjordane. Det antas allikevel å være godt potensial for å finne nye aktive lokaliteter da 12 av de 17 områdene med registrert aktivitet (ila. prosjektperioden, 2014-20) ikke er kjent fra den kartleggingen som ble gjort på 1960 - 1980-tallet (Larsen, 2020).

2.6 Hordaland

Kartleggingsaktiviteten ble betydelig redusert i forhold til de opprinnelige planene på bakgrunn både dårlig vær og covid-19. Det er derfor blitt overført et beløp på 84 000 kr til kartlegging i 2021. Kartleggingen ble gjort ved hjelp av 12 lydopptakere som ble plassert ut i til sammen syv områder, alle beliggende i Sveio kommune. Ved tre av disse ble det registrert roping, noe som var mindre enn forventet da fem av undersøkelsesområdene har påvist hubroaktivitet etter år 2000. Det er fortsatt områder i kommunen som kan være potensielle hubrolokaliteter (Husebø, 2020)

2.7 Nordland

Statskog Fjelltjenesten utførte kartlegging i forbindelse med gamle hubrolokaliteter i indre strøk av Nordland i 2020. Det ble forsøkt gått ut med melding om ønske om tips fra publikum, men responsen var lav. Kun tre tips kom inn og disse har blitt fulgt opp. Feltarbeidet har blitt utført ved hjelp av lydopptakere. Det har totalt blitt utført opptak ved 24 lokaliteter i kommunene Hattfjelldal, Grane, Vefsn, Saltdal og Gildeskål. Ingen av disse gav resultat. Det er rapportert om en lav smågnagerbestand i alle disse kommunene. I Rana er det kommet inn tips om gamle hekkeplasser i to områder som ønskes fulgt opp i 2021 (Kristensen, 2020).

NOF Sør-Salten foretok kartlegginger ved syv lokasjoner i Meløy, én på Rødøy og én i Gildeskål. Lydopptakere har i hovedsak blitt benyttet under kartleggingen, men en av lokalitetene på Støtt har også blitt sjekket ut med manuell lytting. Totalt har ni mulige lokaliteter blitt sjekket ut. Alle med negativt resultat med unntak av svake rop som ble registrert ved en av lokalitetene i Meløy. Det er allikevel kommet inn flere nye tips om mulige lokaliteter som kan sjekkes opp kommende sesong (Skogsholm og Fagerli, 2021).

Høgskolen i Innlandet hadde lyttebokser ute på totalt 17 lokasjoner fordelt på kommunene Meløy, Rødøy, Lurøy, Dønna, Herøy og Vega. Totalt ble det samlet inn 4280 timer med lydfiler. Ingen hekking ble påvist på noen av disse, men det ble registrert roping på seks av lokalitetene. Halvparten av disse var enslige hanner, mens det på de resterende ble registrert par. Det ble allikevel registrert to vellykkede hekkinger av hubro utenfor området med intensivovervåking i Nordland. Disse ble funnet av feltpersonell fra Høgskolen ved aktivt søk. Hekkingene ble registrert i Vega og Nesna kommuner og med én reirunge i hvert tilfelle. Begge ble ringmerket og DNA-materiale innsamlet for analyser (Wabakken, Dahl og Maartmann, 2021).

2.8 Trøndelag

Nord i Trøndelag ble det i 2020 påvist Hubro ved ti lokaliteter. Lokalitetene (n=19) ble i hovedsak undersøkt ved hjelp av lydopptakere som ble kjøpt inn på internmidler hos Nord Universitet i forkant av sesongen. Dokumentasjon av hekking eller hekkesuksess har ikke inngått i arbeidet, som har vært fokusert på kartlegging av nye lokaliteter (Kroglund, 2020).

Sør i Trøndelag ble det i regi av NOF satt ut totalt 25 lydopptakere i forbindelse med 16 territorier. Disse stod ute i til sammen 584 netter. Av de 16 territoriene er det kun ni som har vært aktive i løpet av sesongen 2019 og 2020 (Bangjord, 2020).

På Hitra og Frøya ble det utført kartlegginger av Odontovet. Både lydopptakere og søk i felt ble benyttet. Det ble registrert aktivitet i fem territorier. I tre av dem ble det registrert par og i de resterende to var det henholdsvis én enslig hann og én enslig hunn (Pearson, 2020).

2.9 Troms

Ingen kjent aktivitet i fylket i 2020.

6

2.10 Møre og Romsdal

Faunafokus utførte kartlegging av hubro i kommunene Volda, Ørsta og Vanylven kommuner i 2020, samt deler av Stranda, Sykkylven, Fjord og Ålesund kommuner. Metodikken har basert seg på lydopptakere som har stått ute i minst tre netter med stille vær på hver lokalitet. Totalt ble det utført lyttinger på 30 lokaliteter. Kartleggingen har i alle tilfellene gitt negativt resultat, med unntak av en lokasjon i Ålesund der det ble påvist hubro ved hjelp av lydopptakere i september. Lokasjonen ble kartlagt sent i sesongen som et tillegg etter tips fra lokale som hadde både hørt og sett hubro tidligere på sesongen i 2020.

I Møre og Romsdal har det med unntak av årets observasjon i Ålesund samt en i Gjerdsvika i 2017, ikke vært oppdaget nye par med hubro de siste fem årene. Frem i 2021 vil det være aktuelt å fortsette kartlegging i kommuner der kartleggingen fortsatt er mangelfull og særlig i fjordstrekninger uten vegforbindelse (Olsen, 2020).

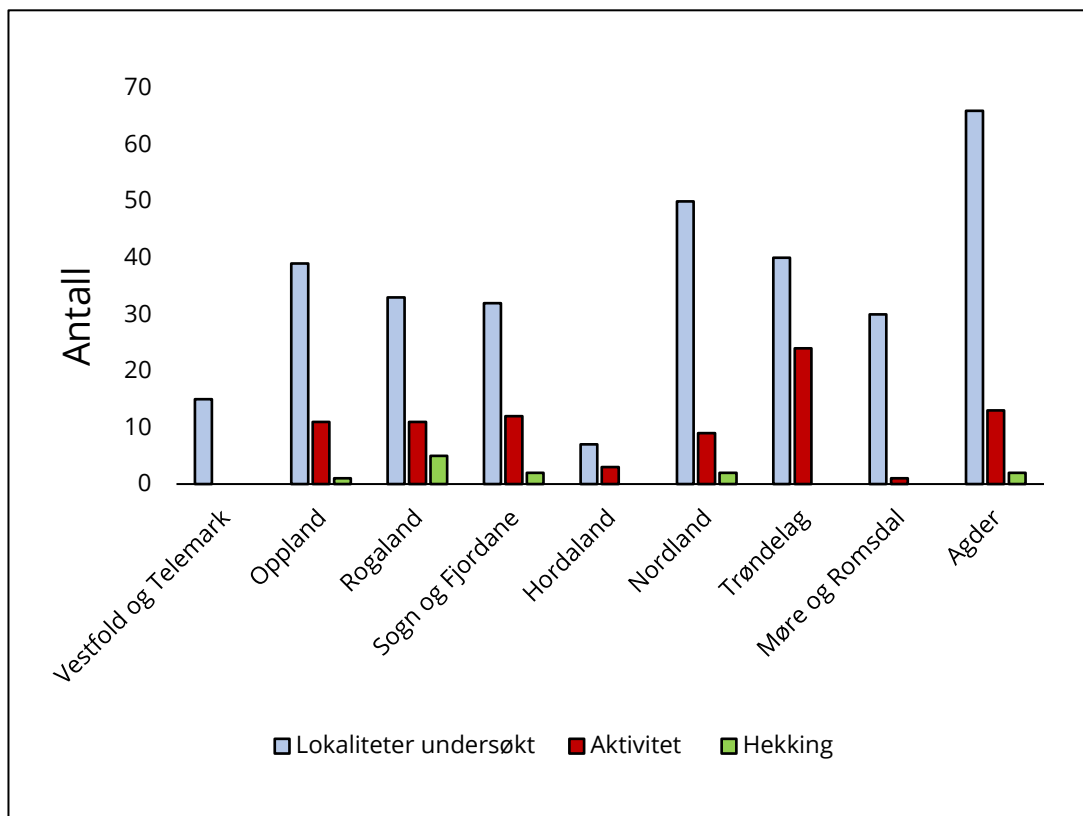
2.11 Agder

Totalt 66 lokaliteter ble undersøkt i Agder i 2020 og av disse ble 13 av dem registrert som aktive. I tillegg ble det funnet spor i form av fjær, gulpeboller og ekskrementer i to områder som ikke er blitt registrert blant de 13 aktive områdene da det ikke er blitt registrert roping i områdene. Det ble funnet to nye hubro-territorier i henholdsvis Flekkefjord og Vennesla kommuner. Det vil i de kommende sesongene bli prioritert å sette ut lytteutstyr på steder med indikasjon på tilhold av hubro.

I forbindelse med prosjekt i Sirdal ble det satt ut lyttebokser ved 16 lokaliteter (hvorav fem av dem i nabokommunen Kvinesdal). Ved to av disse ble det registrert hekking og ved to andre ble det funnet sportegn som indikerer mulig hekking. Lokalitetene med sikker hekking var plassert med henholdsvis én i Sirdal og én i Kvinesdal. Undersøkelsene i Sirdal fortsetter med økt innatts i 2021 (Knutsen, 2021).

2.12 Kartleggingene oppsummert

Totalt ble det undersøkt 312 mulige hubro-lokaliteter i 2020. Det ble registrert aktivitet i 84 av lokalitetene og blant disse var det bekreftet hekking i 12 av dem. Grafen under oppsummerer hvordan dette fordelte seg over områdene (Figur 1).

Figur 1: Oversikt over resultatet fra kartlegginger finansiert gjennom handlingsplanen for hubro i 2020. Merk at inndelingen av områder delvis følger den gamle fylkesinndelingen for å bedre vise kunne sammenligne med tidligere rapporter/år. Gamle Hedmark og Troms fylker har ikke rapportert aktivitet i 2002 og er utelatt fra grafen.

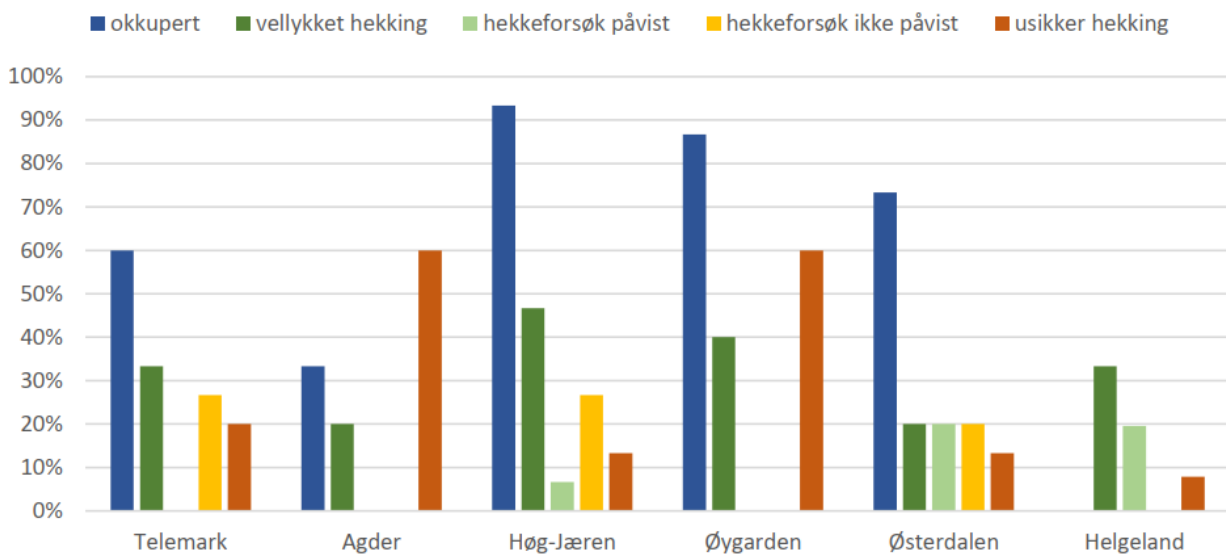
3. Overvåking

Siden 2012 har det foregått nasjonal overvåking av hubro. Frem til og med 2019 har det blitt utført overvåking i fire områder i Sør-Norge – Telemark, Agder, Rogaland og Hordaland. Disse er blitt overvåket av NOF på oppdrag fra Statsforvalteren i Nordland (tidligere Fylkesmannen). Fra 2020 tok SNO over ansvaret for oppfølgingen av prosjektet og overvåkingen ble utvidet med et femte delområde i Østerdalen. I tillegg til områdene i Sør-Norge gjennomføres det overvåking på Helgelandskysten i Nordland i regi av Høgskolen i Innlandet med tilskudd fra Miljødirektoratet. På Helgelandskysten følger overvåkingen en noe annerledes metodikk enn de øvrige områdene og det benyttes eksempelvis ikke lytteutstyr for registrering av ropende hubro på vårparten.

I 2017 ble lytteutstyr inkludert aktivt i overvåkingen i samtlige av de fire overvåkingsområdene i Sør-Norge og har siden inngått som en integrert del av overvåkingsmetodikken. Fra 2020 er det blitt tatt i bruk en revidert overvåkingsinstruks for å i større grad samkjøre overvåkingsmetodikken og tilpasse denne til at lytteutstyr nå inngår som et viktig verktøy i samtlige områder.

I Sør-Norge ble alle de 75 overvåkingsterritoriene kontrollert. Hekkeforsøk ble påvist i 28 av disse og for 24 av dem ble konstatert vellykket hekking (Figur 2). Overvåkingsområdet med mest aktivitet var nok en gang på Høg-Jæren med vellykket hekking i syv territorier.

På Helgelandskysten ble 51 lokaliteter undersøkt i felt og aktivitet ble påvist i 45 av dem. Kun 27 av disse er blitt gitt status som okkupert etter ny overvåkingsinstruks da det i 18 av lokalitetene med påvist aktivitet kun var gjort synsobservasjon eller funn av spor tegn. Det ble registrert hekkeforsøk ved 27 lokaliteter, hvorav 17 av disse var vellykkede. I 2020 ble det også benyttet lytteutstyr på Helgelandskysten, da på ettersommeren i forbindelse med dokumentering av vellykket hekking (unger >60 dager). Dette kom på bakgrunn av ny overvåkingsinstruks og erfaringene fra dette var gode selv om det også bød på noen utfordringer ressursmessig (Heggøy mfl., 2020).

Figur 2: Relativ fordeling av endelig status for territorier med intensiv overvåking av hubro i Norge 2020. Andel okkuperte territorier vises ikke for Helgeland, da fase 1 av overvåkingen ikke gjennomføres her. (Figur og figurtekst fra Heggøy mfl., 2020)

4. Hubrovern på linjenettet

Det satses fortsatt på å få gjort tiltak på linjenettet gjennom tilskuddsordningen for trua arter. Det var i en periode (2013-2016) øremerkede midler til hubro, men de fire siste årene har det ikke vært egne midler over statsbudsjettet og innsatsen er derfor noe redusert.

I 2020 ble det gitt rett under 1,3 millioner kroner i tilskudd til fem ulike prosjekter i regi av kraftselskap og fylkesmenn. Det ble opprinnelig også gitt midler til et sjette prosjekt, men dette ble ikke gjennomført i 2020 grunnet pandemi. Det har tidligere vært gitt midler til kartlegging av farlige stolper i store deler av landet og dette behovet er i dag mindre. For 2020 ble derfor 70 000 kroner brukt til et kartleggingsarbeid av høyspentlinjer og risiko for hubro i to områder på Helgelandskysten. Dette arbeidet ble utført av Høgskolen i Innlandet. Resterende midler (1,2 millioner kr) ble benyttet til tiltak på linjenettet og kraftselskapene gikk inn med en egenandel på rett over 100 000 kroner. Prosjektene fordelte seg på fylkene Nordland, Rogaland og Møre og Romsdal. Til sammen ble nærmere 256 farlige stolper sikret i tilknytning til 8 kjente hubroterritorier.

5. Referanser

Bangjord, G. (2020) Kartlegging av hubro i Trøndelag 2020 – sørlig del. (U. off. § 24)

Heggøy, O., Dahl, E.R., Fredriksson, Ø., Gunleifsen, L., Gunnersen, J.E., Husebø, H., Kleven, O., Steen, O.F., Steinsvåg, M.J., Undheim, O., Wabakken, P. & Øien, I.J. (2020) Intensiv overvåking av hubro i Norge 2020. NOF-Rapport 2020-9. 20 s.

Husebø, H. (2020) Kartlegging av hubro i Sveio 2020 – Lytteboks-undersøkelser. (U. off. § 24)

Kristensen, J.T. (2020) Rapport fra sjekk av eldre hubrolokaliteter med lytteopptakere i indre deler av Nordland 2020. (U. off. § 24)

Knutsen, A.E. (2021) Handlingsplan for hubro – rapportering på bruken av midler for 2020. Rapport i brevformat fra Statsforvalteren i Agder.

Kroglund, R.T. (2020) Resultater fra kartleggingsarbeidet på hubro i nordlige deler av Trøndelag i 2020. (U. off. § 24)

Larsen, T. (2020) Rapport frå arbeidet med handlingsplan for hubro i Sogn og Fjordane i 2020. Brev fra Fylkesmannen i Vestland. (U. off. § 24)

Oddane, B.H. (2020) Kartlegging av hubro i Haugesund, Karmøy, Vindafjord og Tysvær kommuner 2020. Ecofact rapport. (U. off. § 24)

Olsen, O. (2020) Kartlegging av hubro i Møre og Romsdal 2020 – Volda, Ørsta og Vanylven kommuner og deler av Stranda, Sykkylven, Fjord og Ålesund kommuner. Faunafokus Rapport, 45 s. (U. off. § 24)

Opheim, J. og Høitomt, G. (2020) Hubro i Oppland 2020. Kistefos Skogtjenester AS. Rapport 69/2020. (U. off. § 24)

Pearson, M. (2020) Kartlegging, overvåking og skjøtsel av hubro i Hitra og Frøya kommuner i Trøndelag – Årsrapport 2020. 16 s.

Skogsholm, M. og Fagerli, M. (2021) Hubro 2020. Rapport fra NOF Sør-Salten lokallag. (U. off. § 24)

Sørensen, T.V. (2021) Kartlegging av hubro på utvalgte steder i Vestfold og Telemark 2020. (U. off. § 24)

Wabakken, P., Dahl, E. og Maartmann, E. (2021) Hubro utenfor kjerneområdet på Helgelandskysten: Rapport fra hekkeregistrering i 2020. Rapport 5 s. (U. off. § 24)

STATSFORVALTEREN I NORDLAND

Fridtjof Nansens vei 11, Pb 1405, 8002 Bodø || sfnopost@statsforvalteren.no || www.statsforvalteren.no/nordland